

TRAI

2084

On. Palatul Cultural

Arad

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

O racilă a tremurilor noastre:

SPECULA

Asistăm, dela o vreme incoace, la un fenomen dintre cele mai ciudate: scumpirea în mod exagerat a prețurilor. Economia de război, desigur admite într-o oarecare măsură — ca o consecință firească a evenimentelor excepționale pe care le trăim — politica de nestabilitatea a prețurilor. Dar evident, nu în măsura înspăimântătoare de azi, când proporția dintre puterea de cumpărare și cea de vânzare este aproape catastrofală.

Problema în sine prezintă un complex de cauze. Dintre ele una este aceea a transporturilor. Specula e facilitată de faptul că transportul mărfurilor se face azi foarte greu și mai cu seamă, foarte scump. Prețurile, suferă astfel, două urcări: prima, aceea determinată de scumpetea transportului, a doua, aceea provocată de raritatea mărfii. Și — evident — de specula ce devine posibilă din cauza acestei rarități.

Dar mai există și o altă cauză, care determină urcarea nejustificată a prețurilor. Ea se rejudecă în dispoziția autorității cu privire la maximalizarea unor articole de primă necesitate.

Statul, în grija lui de a menține costul unor asemenea articole la un nivel accesibil tuturor pungilor, a fixat prețuri maxime la principalele mărfuri. Acest fapt a urmat, pe de o parte, controlul autorității și pe de altă parte, a permis publicului consumator să facă el singur controlul propriului său negustor.

Cât timp aceste prețuri maxime au corespuns prețului real al mărfurilor, specula nu era posibilă. Dacă negustorii cinștiți o împiedicau, specula, având o posibilitate minimă de a exista, nu doseau mărfurile ci, dimpotrivă, căutau să le vândă cât mai repede, pentru a vinde cât mai mult. Negustorul cuminte și onest știe că poate câștiga mai bine vânzând ieftin, dar mult, decât scump, însă puțin.

Dela un timp, prețul real al mărfurilor s'a ridicat. Prețul maximal a rămas însă același. Dacă vinde la acest preț, negustorul pierde sau, în cazul cel mai bun, nu mai câștigă nimic. E evident că, în aceste condițiuni, marfa dispare din rafturi. Negustorul cinstit nu mai are interes să o vândă, iar speculantul o ascunde cu intenția vădită pentru a o vinde mai târziu, pe sub mână, cu prețuri extrem de ridicate.

Am putea da o mulțime de exemple, cunoscute de orice gospodină. Sunt acele articole al căror preț maximal fiind azi sub cel real, ele au dispărut de pe piață. Sunt, însă, vândute — pe unde se poate — la prețuri înalte sau împătrite, decât cele maxime. Dacă autoritatea de stat, ar revizui aceste prețuri și le-ar fixa în concordanță cu cele reale, negustorilor de treabă le-ar conveni să se aprovizioneze cu mărfuri și să le vândă imediat pe lângă un câștig minimal și cinstit. Speculanții n'ar mai putea în cazul acesta să mai vândă pe sub mână la prețuri exorbitante, pentru că lumea s'ar aproviziona dela cei ce respectă pe cele maxime. Altfel — și în asta constă toată gravitatea problemei — aceste articole au mai pot fi azi cumpă-

După conferința dela Moscova

Ajutorarea Sovietelor întâmpină dificultăți

Discursul comisarului Molotov

Stockholm, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică:

Caracterul ridicol al conferinței dela Moscova a atins Miercuri punctul culminant prin discursul ținut de Molotov în ședința finală.

Molotov pare convins de faptul că puterile anglo-saxone nu sunt în stare nici din punctul de vedere al capacității lor de producție și nici în ce privește posibilitățile de transport, să așeze Uniunii Sovietice ajutorul cerut. Dar, acest lucru, Molotov nu l'a putut declara fățiș. Deaceia, fiind nevoit să se mențină în cadrul ficțiunilor, el a rămas la formula că hotărârile conferinței constituie dovada că Uniunea Sovietelor poartă acum pe umeri toată greutatea luptelor contra Germaniei național-socialiste și că această conferință va garanta că ajutorul va fi dat repede și în chipul cel mai eficient.

Dar Molotov a mărturisit în același timp că în această luptă care este susținută de soviete mai mult decât Anglia și de cât Statele Unite, Uniunea Sovietică are de suferit loviturile cele mai sângeroase și cele mai grele ale inamicului.

Este de altfel semnificativ faptul că acest discurs a fost moderat în nume-

roase pasagii după declarațiile obișnuite ale Kominternului. El a afirmat că Uniunea Sovietelor a luptat pentru cauza „tuturor popoarelor iubitoare de pace”, afirmație care trezește amintirea experiențelor făcute de Finlanda, de fostele Țări Baltice și de România.

În sfârșit, Molotov a aplicat puterilor Axei termenii prin cari sunt calificați în general, la ședințele Kominternului toți adversarii bolșevismului.

Interesant de observat este faptul că serviciul britanic de propagandă mondială a adoptat în comentariile discursului lui Molotov, toată linia tezelor de propagandă emise de Molotov fără a spune însă nici un cuvânt despre ajutorul puterilor anglo-saxone pentru Uniunea Sovietelor.

În schimb scoate în relief faptul că Sovietele ar avea intenția de a juca un rol important în eliberarea lumii, rol la care el ar avea dreptul acum mai mult decât oricând. Serviciul propagandei britanice își exprimă credința că bolșevicii nu vor colabora numai la „crearea securității internaționale” ci vor contribui și la intronarea unei prosperități economice.

municație sovietice prin Iran și vizita generalului Wavell la Teheran ar fi fost determinată de această stare de lucruri.

Același ziar anunță, după izvoare japoneze și americane, că în numeroase sate din Transcaucazia comisarii politici au fost atacați săptămâna trecută. Se pare că în Georgia insurecția a luat mari proporții.

Din Teheran se anunță că o parte a trupelor sovietice au fost retrase din Iran și trimise în Transcaucazia.

CÂND VOR PUTEA FI AJUTATE EFFECTIV SOVIETELE

Tokio, 3. (Rador). Corespondentul agenției DNB transmite următoarele:

Printr-o convorbire avută cu corespondentul din New York al lui „Tokio Nichi Niche” și ziarul său, rezultă că părerea cercurilor americane cu privire la poziția Washingtonului față de conferința dela Moscova, este următoarea:

O ajutorare efectivă a Moscovei n'ar fi posibilă decât peste câteva luni, poate nici chiar înaintea primăverii. În general cercurile de aci sunt de părere că nu se poate face în aceste momente mare lucru pentru Moscova.

Cea mai importantă problemă este aceea a transporturilor. Cu privire la chestiunea convoaielor se observă că Washingtonul nu a desmîșit convoiul de transporturi pentru Singapore și se bănușește că vapoarele de comerț care vor naviga pe această cale, vor fi înarmate.

America a avansat Sovietelor 20 milioane dolari

Washington, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Ziarul „Daily News” anunță că d. Jones, directorul împrumuturilor federale, a recomandat extinderea aplicării legii de împrumut și închiriere și la Rusia Sovietică.

D. Jones, a mai declarat că guvernul Statelor Unite a avansat Sovietelor o nouă sumă de 20 milioane dolari pentru plata materialelor pe care -i le livrează industria americană.

Sofia, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică:

Ziarul „Zora” publică o corespondență din Ankara care arată după cercuri diplomatice bine informate că în Transcaucazia și în Iranul de nord au izbucnit mișcări insurecționale.

Aceasta este explicația mișcărilor de trupe britanice din ultimele zile din Bagdad spre granița Iranului.

Centrele agitației sunt Kirovobad, Erivan, Leninkan și Nahicevan. Mișcări s'ar fi produs și în Tebris și Tiflis.

Aceste mișcări amenință liniile de co-

Lucrările conferinței dela Moscova o etele vor primi „aproape tot” ce au cerut

Amsterdam, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB comunică:

Agencia Reuter anunță din Moscova că lucrările conferinței tripartite s'a terminat dându-se publicității o declarație comună semnată de lordul Beaverbrook și de d. Harriman.

În această declarație se spune că sovietele vor primi aproape tot ce ele au cerut.

LORDUL HALIFAX CERE SĂ SE GRĂBEASCĂ AJUTORAREA SOVIETELOR

New-York, 3 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Lordul Halifax ambasadorul Marelui Britanii la Washington a sosit Miercuri la New-York venind din Anglia.

El a declarat că este nevoie ca atât Statele Unite cât și Anglia să facă tot ce le este posibil pentru a da ajutor Uniunii Sovietice.

rate decât de aceia ce pot da atât cât cere hidosul de speculant.

Concluzia celor spuse e clară: prețurile maxime — la articolele unde ele mai există, trebuie puse în concordanță cu cele reale. În felul acesta, marfa va ieși la iveală și controlul va fi iarăși posibil. Altfel, controlul se reduce, așa cum e în prezent,

la simpla supraveghere a listelor de prețuri. Marfa și vânzarea nu poate fi controlată, pentru că ea e doasă, iar vânzarea se face pe acum, la clientii „siguri” și bine situați, care pot plăti fără tremur orice sumă li s'ar cere.

Până la măsurile de represalii — cari există dar care sunt încă ineficace, deca-

rece numărul speculanților e colosal — comisiile însărcinate cu fixarea prețurilor maxime, să controleze zi de zi prețurile la producător pentru a pune într'un perfect acord prețul maximal cu cel real pentru a putea împiedeca măcar în felul acesta, specula favorizată de această nepăsare.

Subscrieți la Imprumutul Reîntregirii

Jertfa sângelui și jertfa muncii

Cuvântarea ținută la radio de d. ministru Dr. C. Dănulescu

D. dr. C. Dănulescu, ministru subsecretar de stat la departamentul muncii, a rostit aseară, la ora 8,15 la postul nostru de radio, următorul îndemn adresat muncitorilor, pentru a subscrie la Imprumutul de refacere a țării.

Români!

Frați muncitori dela câmp, din uzine, din fabrici!

Neamul nostru își trăește astăzi una din cele mai înalte, dar și din cele mai ordoene sărbători! Am răscumpărat prin sânge păcatele noastre vechi, și tot cu sângele biruinței am făcut pentru eternitate, odată mai mult, hotarele noastre peste pământul străvechilor Basarabi, — iar mai departe, la nord am redat Patriei cucernica Bucovină vovodală în care zac atâtea doruri și poate cele mai scumpe dintre mormintele noastre.

Ne-am dezrobii frații!

Am ridicat iarăși crucile năruite de nivala hoardelor lui Stalin — și am înălțat din nou cântări de slavă lui Dumnezeu sub cerul Basarabiei și al Bucovinei.

Astăzi, la răsăritul neamului nostru, lanțurile au căzut și, după atâtea urgie, una cel puțin din rânile noastre s-a vindecat.

Sub veghea înaltă a Regelui Mihai, sub voința de fier a viteazului Conducător, în mare unire de arme și suflet cu neînvinsele oști ale marelui Reich, vitejii noștri soldați și-au făcut din plin datoria și au dat cu sângele, cu viețile lor un nou blazon onoarei strămoșești. Am reînțegrat — la granițele din răsărit și nord — formele deapururi ale neamului nostru!

De dincolo de Nistru astăzi, și de dincolo de Nipru chiar, mândrii noștri soldați, în marș triumfal cu vitejii lor camarazi germani, trimet în ceasul ăsta palme de foc pe obraji lași ai unuia agresor care și-a închipuit că ne-ar fi putut prăda fără pedeapsă, și că ne-ar fi putut umili. Băspunsul nostru s'a dat! El continuă să se scrie astăzi, înainte, pe câmpurile de izbâzi ale Ucrainei.

Cinste Regelui Biruitor!

Cinste eroilor noștri căzuți! Pioasă amintire vieților lor răzbuțoare.

Cinste eroilor Germani, bravi camarazi de arme, viteji ostași ai lui Dumnezeu, care spală astăzi întreaga civilizație de blestemul roșu al crimei moscovite!

Cinste Mareșalului martir care ne-a redat cu geniul minții lui vechile tradiții biruitoare!

Dar atâtea triumf, camarazi muncitori, se mai cere încă plătit! Lângă jertfele fraților noștri, rămași cu mâinile cruce, cu fața în sus sub cerul Ucrainei, se mai cer astăzi jertfele noastre, jertfele muncii și ale sudorilor noastre.

In goana lor nebună, hoardele salbatice ale asasinilor dela Kremlin, au devastat pământul curat al patriei, — pe care s'au arătat nevrednice să-l păstreze cu armele. Vitejii fugari ai Moscovei, atâtea de mândri anul trecut, s'au mulțumit de data asta, după obiceiul tâlharilor, să incendieze, să prade și apoi să fugă în deșertarea pierdută a stepelor, unde e sigur totuși că nu vor scăpa de pedeapsa gloanțelor noastre.

Dar pe urmele lor pământul nostru a rămas de atâtea ori pustit. Biserici și catedrale dărâmate la pământ, spitale arse de flăcări, drumuri desfundate —

iar peste toate aceste dezastre, și poate mai dureros decât tot, sute de mii de frați de-ai noștri au rămas fără acoperișuri, sub cerul liber, lângă casele lor în ruină.

Acolo unde truda românească izbutise în foarte scurt timp să creeze palate, catedrale, școli, uzine, fabrici, cămine, spitale și drumuri după trecerea hoardelor fugărite n'a mai rămas de cele mai multe ori decât pulbere și cenușe și serum...

Un om a trecut pe locurile astea sfinte — pustiite de para focului iar ochiul lui însângerat a lăsat peste ele o lacrimă cât toată imensa durere a neamului... Omul acesta este Mareșalul Ion Antonescu! Viteazul Conducător care a dus la atâtea biruințe oștile crucii, a rămas cu sufletul lângă acest popor în obidă — și din marea lui inimă s'a ridicat către nație, peste noi toți, o sfâșietoare chemare de ajutor!

Dați pentru Basarabia și Bucovina, subscrieți la Imprumutul pentru refacerea Țării! Subscrieți și vă veți primi banul vostru însutit înapoi: Lângă banul imprumutat pe care-l veți găsi neatinș, cu toate dobânzile lui, veți avea cu siguranță și ceva mai mult: Veți avea în suflet mulțumirea de a fi participat la marea luptă care se dă, de a fi recucerit astfel voi înșivă un petec din cerul Patriei și de a fi îmbrățișat, în gestul suprem al dăruirii, atâtea frați reșășiți în gravele dezastre ale războiului!

Prieteni muncitori!

La glasul providențialului Mareșal să-mi fie îngăduit să adaug și strigătul meu: Este un strigăt din luptele cele mai vechi! Spiritul de luptă naționalist ne-a apropiat todeauna mai cu deosebire de masele muncitoare — și noi cunoaștem astăzi capacitatea lor de jertfă, simțul lor de ordine și de sacrificiu.

Muncitorii Țării au înțeles astfel întotdeauna, au înțeles poate cei dintâi că numai o totală solidaritate a nației va putea să asigure, să cimenteze însăși marea noastră unitate geografică și etnică, drepturile noastre sacre peste întregul pământ românesc!

Glasul meu deaceia, acum, aici, este al solidarității naționale, pe care avem astăzi prilejul unic să o putem arăta! Această țară naționalistă pentru care s'au cheltuit cei mai frumoși ani ai vieților noastre — e bine să știm că nu o vom putea avea fără să sângerăm cu toții până la marea ei împlinire. Alături de muncitorii cinstiți și harnici ai avuției noastre românești, tineretul de ordine al țării ridică steagul acestei lupte: Primul semn al ceasului de astăzi este mâna de ajutor pe care trebuie să o întindem pentru marea refacere a țării.

Muncitori, pe umerii voștri apasă grele nevoi pe care le știe. Mai mult decât toți însă, le știe Conducătorul Statului el înșiși. Nu voiu uita niciodată privirea vizionară, de mult, acest Mareșal în surghiun atunci, care, întrevăzând profetic ridicarea țării în eroismul de azi, îmi arăta totuși ca o primă condiție ridicarea standardului de viață pentru voi toți, albine lucrătoare, umili muncitori ai neamului!

Incovoiată de jidovi, țara noastră astăzi abia se ridică. Sub cărmuirea dreaptă a Mareșalului vom scutura totuși aceste nevoi, vom sfărâma atâtea apăsări care ne-au durut până azi, iar

casele voastre vor înflori de altă lumină.

Dar în ceasul acesta eu tocmai sărăciei voastre mă adresez, — fiindcă acesta va fi eroismul muncitorilor României de astăzi. Ca și în împărăția cerurilor, recunoștința patriei mai degrabă va intra săracul care-și dă din sângele lui, decât acela care nu s'ar hotărî să arunce decât fărîmăturile unei mese bogate.

Muncitori! La această conștiință a pa-

triei, la acest eroism vă chem cu toată emoția inimei mele care bate pentru toate durerile voastre.

Sudoarea muncilor din banul vostru sărac să fie dată din plin, ca să bine primită, să fie ca sângele muncitorilor de pe front.

Muncitori, veți fi demni de copiii țării depe câmpiile de foc ale reîntregirii românești!

Veți răspunde la înalta chemare viteazului Conducător!

Veți auzi strigătul înviorat al fraților dezrobiți!

Veți da țării, muncitori, marea bătoarsă a unirii românești, în sânge, muncă — prin care ne mântuim! Să ne ajute Dumnezeu!

Noi dispoziții cu privire la rentabilitatea Imprumutului Reîntregirii

BUCUREȘTI, 3 (Radior). — În Monitorul Oficial de azi se publică următorul decret: Art. unic. — Paragraful 10 alineatul 2 din partea „Subscripția generală” a prospectului de emisiune a Imprumutului Reîntregirii anexat la decretul lege nr. 2200 din 31 Iulie 1941, publicat în Monitorul Oficial nr. 187 din 9 Aug. 1941, se modifică după cum urmează:

„Titlurile vor fi primite pe valoarea lor de rambursare ca garanții sau cauțiuni

acolo unde legea sau regulamentul cer menea garanții, prin valoarea nominală titlurilor mărită cu prima de 20 la sută este valoarea nominală”.

Omul cinstit și priceput
Duce banii la Imprumut.
Doar omul fără legământ
Talent 'ngroapă în pământ.

Artiștii români subscriu la Imprumutul Reîntregirii

Sindicatul Artiștilor Dramatici și Lirici adresează pe această cale membrilor săi din toată Țara, următorul apel:

Iubite Coleg,

Ați auzit Apelul la Imprumutul Reîntregirii, ce ni l-a adresat Conducătorul.

E o mare cinste ce ni s'a făcut.

Departa, la granițele Neamului, soldații ne plămădesc viitorul cu sângele lor.

Atâtea vă cer: să sprijinim Țara din prisosul avutului nostru.

În numele Sindicatului, am subscris două sute mii de lei.

E prea puțin. Să sporim eforturile noastre.

Vă rog să consimțiți ca anul curent tizația să fie cel puțin dublă. Cine crede că nu o poate face, să ne anunțe până data de 15 Octombrie a. c.

Vă mai rog ca fiecare să facă înscrierea la onorurile de Imprumut numai prin Sindicat, ca să știm fiecare ce am dat și ce ni s'a dat ziu până la 31 Decembrie 1941.

La apelul camaradului depe front să lipsim nici unul.

Președintele „Sindicatului Artiștilor Dramatici și Lirici”

(ss) George Vă

EI. MOARĂ PENTRU ȚARĂ

Nu ne cere decât recunoștința către urmașii lui Neamul o da subscriind la IMPRUMUTUL REINTREGIRII!

Consiliul de miniștri din 30 Septembrie crt.

Importante hotăriri luate cu privire la viața economică a României — Problemele ardelenesti

București, 3. (Rador). — Marți 30 Septembrie crt. s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția dlui Mihai Antonescu, la care au participat toți membrii guvernului precum și d. general Mazarini, subșeful șefului stat major și d. general Saidac, inspector general sanitar militar al zonei interioare.

Majorarea salariilor — Premii de capacitate și de muncă

D. General Stoescu, ministrul finanțelor a supus consiliului de miniștri forma definitivă a decretelor și tabouurilor privitoare la sporurile de salariu ale tuturor salariaților statului precum și bazele noii reforme de armonizare a salariilor.

D. prof. Mihai Antonescu a dat dispozițiuni ca în afară de aceste sporuri de salarii să se acorde funcționarilor publici mici prime și premii de capacitate și de muncă excepțională odată cu introducerea noilor salarii pentru ca în modul acesta pe lângă sporurile de salarii acordate uniform și având caracter de adaptare economică, să se retribuiască în mod special meritele de muncă, valoarea socială a muncii trebuind să stea la baza serviciilor publice.

DEPOZITE DE APROVIZIONARE ȘI CONSUM PENTRU FUNCIONARI

Consiliul de miniștri a hotărât ca cel mai târziu la sfârșitul acestei săptămâni aceste decrete să fie publicate pentru ca concomitent cu măsurile de stabilizare a prețurilor, să se poată introduce și reforma sporirii salariilor, care n'ar fi fost folosite dacă statul nu lua măsuri de stabilizare economică.

Deasemenea a luat dispozițiuni ca ministrul de finanțe să acorde împrumuturi pentru a se organiza depozite de aprovizionare și consum pentru funcționari.

NIVELAREA PERSONALULUI MEDICAL

D. dr. Prof. Tomescu ministrul sănătății a expus consiliului rezultatele inspecției d-sale în țară arătând nevoile de reîncadrare sanitară pe care

STABILIZAREA PREȚURILOR

D. Ministru Marinescu a expus principiile proiectului de stabilizare a prețurilor și măsurilor cu caracter administrativ cari urmează să fie luate odată cu introducerea noului regim care urmărește stabilizarea vieții noastre economice.

Consiliul de miniștri a aprobat proiectele prezentate.

le-a constatat.

D. prof. Mihai Antonescu a dat dispozițiuni ca Ministerul Sănătății împreună cu Marele Stat Major și serviciul sanitar al Armatei să nemedieze unele lipsuri ale personalului medical prin măsuri de demobilizare sau concentrare în anumite regiuni.

Deasemenea constatând nevoia adaptării învățământului nostru pentru a putea completa locurile de medici și personal tehnic în genere, a însărcinat pe d. ministru al finanțelor, general Stoescu ca să elaboreze împreună cu d. general Rosetti ministrul culturii naționale un plan de ajutorare și dezvoltare a universităților pentru a se putea mări numărul studenților admisi în învățământul superior.

REVIZUIREA AJUTOARELOR PENTRU FAMILIILE MOBILIZAȚILOR

Consiliul de miniștri s'a ocupat deasemenea de revizuirea ajutoarelor ce se distribuie familiilor mobilizaților în regiunile de munte. D. General Mazarini, fiind însărcinat să ia noi măsuri, ținând seamă ca în aceste regiuni proprietățile n'au aceeași valoare producivă ca în regiunile de șes — exclude dela ajutoare anumite categorii.

FUNCȚIONAREA ADMINISTRAȚIEI

D. Ministru de interne general Popescu a expus rezultatele inspecțiilor sale în țară, arătând modul multumitor cum funcționează administrația și unele măsuri cu caracter economic ce trebuiesc luate pentru sprijinirea populației anuitor regiuni.

Norme administrative în Basarabia și Bucovina

D. Vice președinte al consiliului, a stabilit norme după care se vor face în viitor inspecțiuni în Basarabia și Bucovina, membrii guvernului mergând în grupuri împreună cu guvernatorii la conferințele administrative.

Deasemenea d-sa a dat dispozițiuni ca în județe, inspecțiile organelor administrative să se facă coordonat și în comun pentru a economisi mijloacele de transport și a asigura funcționarea organelor care controlează activitatea administrației locale.

În urma constatărilor făcute de d. ministru de interne d. general Popescu,

Grija pentru Ardeal și refugiații ardeleni

Consiliul de miniștri a primit și a lucrat cu delegația refugiaților ardeleni și a unor fruntași culturali ardeleni.

D. vice președinte al consiliului a arătat că această colaborare urmărește un regim de ocrotire demnă tuturor intereselor ar-

nescu și guvernul țării, care luptă pentru drepturile Ardealului și ardelenilor.

D. Nacu, președintele asociației refugiaților ardeleni a expus doleanțele refugiaților după care membrii delegației și guvernului au lucrat la satisfacerea acestor cereri.

Pentru mărirea și prosperitatea Patriei!

„Acei care și-au jertfit tot ce aveau mai bun: viața lor, vă cer să consolidați rodul acestui sacrificiu și să meritați zilele mai bune de siguranță pe care le veți trăi datorită înfriguratelor încercări de vitejie ale ostașilor noștri.

Ascultați porunca lăuntrică ce străbate întreaga voastră ființă în această turburătoare dar înălțătoare clipă, care este un îndemn la unire, la înfrățire prin jertfă, și veți bine merita dela Ei.

În ceea ce mă privește, încrezător în puterea de veghe a conștiinței naționale, am toată siguranța reușitei acestui împrumut, care înseamnă reușita voastră a tuturor, pentru că împrumutul trebuie să fie mărturia unui crez de viață nouă românească, în care fiecare dintre noi să nu trăim decât pentru mărirea și prosperitatea Patriei noastre”.

GENERAL N. STOENESCU,
ministru de finanțe.

CADOURI!

Cel mai mare asortiment în ceasuri de dame și bărbătești, brățări, etc.

la:
CEASORNICARIA ȘI BIJUTERIA
CREȘTINA

ORA FIXĂ

Șișoara IV, str. I. C. Brătianu 31

REPREZENTANȚA PENTRU
MAȘINI DE CALCULAT

BRUNSVIGA

BRUNSVIGA

LA FIRMA

Olympia

MAȘINI DE SCRIS

Șișoara I. Str. Lovinici No. 5.
Telefon: 16-23

Cinema CAPITOL

Un film de mare proporții cu un peisaj minunat!

ILSE WERNER
GUSTAV FRÖHLICH
FRANCISKA KINZ

Filmul în care dragostea de țară înfrânge conflictul dintre mamă și fiică, care urăsc din cauza aceluiaș bărbat.

Inceputul repr. 3, 5, 7 și 9. Dum. și sârb. și la orele 11 a. m.

Prefectura Județului Timiș-Torontal
OFICIUL DE INCHIRIERE

Nr. 1126/1941.

Noi, Pavel Stroescu Președintele Comisiei Oficiului de închiriere, împreună cu Dr. Romul Secoșan și Ervin Schiller, membrii comisiei de închiriere.

Văzând referatul șefului Biroului de închiriere pentru lăsarea liberă la închiriere a camerelor mobilate și a locuințelor cu una cameră și dependințe,

DECIDEM:

1. Se revine în parte asupra deciziei noastre Nr. 22.980 din 13 Iunie 1941, în sensul că până la noi dispozițiuni să se lase libere la închiriere apartamentele de una cameră și dependințe goale, precum și camerele mobilate, fără a mai fi anunțate la Oficiul de închiriere.

2. Se mențin dispozițiunile anterioare din susamintită decizie, privitoare la anunțarea imobilelor destinate pentru locuințe mai mari de una cameră și dependințe.

Șișoara, la 19 Septembrie 1941.

Președinte: ss. Pavel Stroescu.

Membrii:

ss. Dr. Romul Secoșan. ss. Ervin Schiller
Secretar: ss. Aurel Pop.

ATENȚIUNE!

Aducem la cunoștință că del. 1 Oct. a. e. SE REMAIAZĂ CIORAPI DE MATASĂ CU MAȘINA „VITOS” la MAGAZINUL DE ÎNCĂLȚĂMINTE

ADRIAN MĂRZEA

I. Piața I. C. Brătianu 3.

De pe pământul desrobit, în mijlocul luptei pentru Cruce și Dreptate, îmi îndrept gândul către tot Neamul nostru și tuturor le cer să sprijine Statul în aceste ceasuri mari. ASCULTAȚI INDEMNUL MAREȘALULUI BIRUITOR. Subscrieți la IMPRUMUTUL REINTREGIRII.

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL MINIMUM 10 CUVINTE
 Anunțurile în chesiar, prețul dublu, iar cele ca clișee tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Poznic de noapte și un vizitiu se caută pentru Azilul de Bătrâni, Calea Buziașului circ. II.

Bicicletă de vânzare, în stare bună Str. Sf. Ioan Nr. 7, apart. 11.

Elevi de curs inferior se primesc cu pensie și meditații. Circ. I str. Eugen de Savoya 22. Inginer Gercec.

Se caută doi elevi în gazdă. Vor primi întreținere completă, precum și meditații la orice materie. A se adresa: I. Măndru, II, str. Cantacuzino 4.

De vânzare un războiu de țesut covoare. III str. Nistrului no. 24.

Se caută urgent locuință cu una sau două camere, având toate dependențele: bucătărie, baie, cameră de alimente, etc. A se adresa la ziar sub „Urgent”.

Dactilografă cu cunoștințe în lucrări de birou, angajează administrația ziarului „Dacia”. A se adresa imediat la ziar.

Student Școala Politehnică, meditează elevi de liceu, orice clasă, la partea științifică. A se adresa la redacția ziarului nostru.

Folosiți mica publicitate a ziarului „Dacia”. Orice anunț publicat în ziarul nostru își ajunge scopul imediat. — Cereți serviciu și căutați personalul de care aveți nevoie prin ziarul „Dacia” pentru a fi imediat satisfăcuți.

Agricultura Americii în umbra producției de războiu

Conjunctura războiului provoacă în mod succesiv, transformări hotărâtoare în relațiile economice și comerciale. Nu ne gândim aici numai la transformările pricinuite de actuala cerere pentru anumite articole, ci la schimbări care vor influența însăși structura economică mondială, după terminarea războiului. Schimbul de bunuri și gradul de ocupație al oamenilor este la urma urmelor simptomul, care formează starea barometrică a prosperității popoarelor, deoarece economiile au rolul să satisfacă trebuințele oamenilor și în același timp să asigure populațiilor un venit care să corespundă necesității de satisfacere a trebuințelor. Numai atunci când printr'un schimb activ de bunuri, printr'o producție continuă și printr'un consum suficient se produc câștiguri îndestulătoare pentru toate straturile populației, chiar pentru a mări acest consum, economia și-a îndeplinit menirea. Acestea însă pretind, o largă înțelegere, în ce privește organizarea propriei statelor și în organizarea economică Mondiale.

În Statele Unite mult discutata proble-

Caut un pianino de închiriat. D-na Ștefan Cetate str. Buteanu Nr. 1, lângă Seminarul Romano-Catolic.

Funcționar nemobilizabil, cu îndelungată praxă de birou, scriu la mașină, puțină contabilitate, caut orice post corespunzător adresa la ziar sub „Refugiat”.

DE VANZARE MOBILA DE SURLAGERIE completă cu sau fără lustre, de bronz cristal și mobilă de bucătărie. I. Str. Petre Carp 13 (Vila Mikș) apart. 1.

mă a somajului, a fost provocată aproape în mod permanent numai de armata șomerilor industriali, toții fiind înclinați să creadă că șomajul se va putea elimina prin replasarea tuturor muncitorilor în fabrici, Industria de armament, oferă acum cea mai bună soluție. Faptul, că datorită fermierilor alungați de pe pământurile lor, — intervalul de timp din 1930 până în 1939, — numărul șomeurilor s'a ridicat cu 1.5 milioane, nu a fost observat. De fapt însă, această categorie de existențe desrădăcinată, este cea mai periculoasă. Europa a suportat în secolul trecut, desfășurarea acestei migrații și agriculturii, dela pământurile lor înspre fabrici și orașe mari, iar rezultatul a fost situații turburi, și încordări cari datorită grevelor, au dus la sângeroase lupte de stradă și la terorizări. Punctul de plecare, al acestor desnodăminte, a fost de foarte multe ori criza financiară a agriculturii și cumpărarea pământurilor de către întreprinzătorii dela oraș, cari prin mecanizarea agriculturii, au luat micilor fermieri și agriculturii orice posibilitate de existență. Același lucru s'a întâmplat în ultimul deceniu în Statele Unite, iar astăzi sub presiunea războiului ia proporții și mai mari.

Dela războiul Mondial încoace, Statele Unite au pierdut tot mai mult, din rolul tradițional de furnizori de materii prime și alimente. Datorită schimbului de mărfuri dintre Statele Unite și Anglia, ei au trimis în intervalul de timp dela 1937 până în 1939, 4%, 2% din totalul exportului lor în Anglia. În 1940 exportul de alimente și materii prime pentru Anglia, a reprezentat doar 16% din exportul total pe când în ultimii 3 ani exportul de alimente reprezenta 21% iar cel de materii prime 30%. Cauza trebuie căutată în primul rând, în furnizările materilor de război, iar consecințele conduc la o criză de export a agriculturii. În cea de a doua jumătate a anului 1940, exportul agricol al Statelor Unite a scăzut extrem de mult, atingând o treaptă recunoscută de mai multe decenii, în timp ce imensele terenuri de cultură produc iar produsele se cer vândute, în ciuda tuturor furnizărilor de materiale de război. Ministrul agriculturii Statelor Unite, Wiscard, a recunoscut singur, că nu mai există nici o perspectivă, de a putea compensa după război, victimele acestei transformări a exportului. Datorită mecanizării agriculturii tot mai multe mâini de lucru devin inutile, iar nenumărate existențe asigurate până acum, sunt expuse despotismului conjuncturii industriale. Diferite corporații și societăți, dețin domenii imense, pe cari le exploatează prin procedee mecanizate, punând pe fermier în imposibilitatea de a-i concura, și fără să se străduiască să dă acestor oameni o posibilitate de câștig. Marea cerere de mâini de lucru, în orașe, nici nu se pune în discuție, deoarece excepție făcând de marele număr de șomeri, în industria de armament se simte lipsa de oameni de meserie, pe cari fermierii desrădăcinații, nu-i pot înlocui. Marea dezvoltare tehnică a producției de război, cere aptitudini înnăscute și o practică de mai mulți ani, pentru a putea opune dușmanilor, un material cu excepționale calități, așa cum face Germania.

Nu se poate prevedea, ce se va întâmpla cu marile mase de oameni și produse ale agriculturii americane, dacă exportul de produse va scădea și mai departe în mod tot așa de catastrofal. În Rusia s'a desfășurat o dezvoltare, însă și-a pierdut toate puterile pentru industrializare. Sfârșitul a fost foamea, răsvărtiri sângeroase și înfrâșit o dictatură care a înrăutățit și mai mult mizeria. De atunci Rusia nu a mai jucat nici un rol pe piața mondială, deși natura a înzestrat-o. Vom vedea încă, dacă drumul pe care merg Statele Unite va avea un sfârșit mai fericit.

RADIO

VINERI, 3 OCTOMBRIE 1941
Radio România, Radio București și Postul pe Unde scurte.

7.00—8.30: Ora dimineții: Deschiderea emisiunii; Marșuri (discuri); Radio jurnal (I); Concert de fanfară română-germană. Închiderea emisiunii. 11.50: Deschiderea emisiunii. 12.00: Jurnal în limba ucrainiană. 12.10: Jurnal în limba rusă. 12.20: Muzică variată (discuri). 12.30: Radio jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor. 12.50: Ora Ostașului. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Radio jurnal (III). 14.20: Muzică variată (disc.). 14.30: Ora rănitorilor. 15.30: Reportajii de pe front în limba germană. 15.40: Închiderea emisiunii de prânz. 17.30: Radio jurnal (IV). 17.45: Universitatea Radio—Ciclul: „Figuri rare pitorești”: „Ciubăr Vodă” de Em. I. Cuță, 18.00: Concert de fanfară română-germană.

Postul pe unde scurte
 19.00: Jurnal în limba italiană. 19.15: Jurnal în limba ucrainiană. 19.30: Jurnal în limba turcă. 19.40: Jurnal în limba rusă.

Radio România și Radio București
 19.00: Cronica dramatică. 19.15: Muzică variată (discuri).

Radio România, Radio București și Postul pe unde scurte
 19.50: Serviciul de știri germane. 20.00: Radio jurnal (V); Sport. Închiderea emisiunii.

Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m.
 Semnal. 22.50: Emisiune în limba germană. 23.00: Emisiune în limba germană: Muzică (discuri). 23.20: Emisiune în limba italiană: Muzică (discuri). 23.40: Emisiune în limba franceză: Muzică (discuri). 24.00: Emisiune în limba engleză: Muzică (discuri). 0.15: Închiderea emisiunii.

SAMBĂTĂ, 4 OCTOMBRIE 1941
Radio România — Radio București și Postul pe unde scurte.

7.00—8.30: Ora dimineții. Deschiderea emisiunii; Marșuri (discuri); Radio jurnal (I); Concert de fanfară română-germană. Închiderea emisiunii. 9.30: Ora religioasă I. — Transmisiunea serviciului religios de la Sf. Patriarhie. II. — Predica de Pr. Prof. singhel Vasile Vasilache. 11.50: Deschiderea emisiunii. 12.00: Jurnal în limba ucrainiană. 12.10: Jurnal în limba rusă. 12.20: Muzică variată (discuri). 12.30: Radio jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor. 12.50: Ora ostașului. 13.50: Serviciul de știri germane. 14.00: Radio jurnal (III). 14.20: Muzică variată (discuri). 14.30: Ora rănitorilor. 15.30: Reportajii de pe front în limba germană. 15.40: Închiderea emisiunii. 17.30: Radio jurnal (IV). 17.40: Universitatea Radio—Ciclul: „Filozofii artiști” Nietzsche, de Ion Zamfirescu. 18.00: Concertul Orchestrei Radio dirijat de Ion Perlea.

Postul pe unde scurte
 19.00: Jurnal în limba italiană. 19.15: Jurnal în limba ucrainiană. 19.30: Jurnal în limba turcă. 19.40: Jurnal în limba rusă.

Radio România și Radio București
 19.00: Cronica socială. 19.15: Muzică variată (discuri).

Radio România, Radio București și Postul pe unde scurte
 19.50: Serviciul de știri germane. 20.00: Radio jurnal (V); Sport. Închiderea emisiunii.

Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m.
 Semnal. 22.50: Emisiune în limba germană. 23.00: Emisiune în limba germană: Muzică (discuri). 23.20: Emisiune în limba italiană: Muzică (discuri). 23.40: Emisiune în limba franceză: Muzică (discuri). 24.00: Emisiune în limba engleză: Muzică (discuri). 0.15: Închiderea emisiunii.

CINEMA CORSO

Premieră!
 Inceputul seriei marilor filme!

INTERMEZZO

cu **LESLIE HOWARD** și **INGRID BERGMAN**
 Ingrid Bergman, noua stea suedeză a Hollywoodului o apariție plină de farmec, sveltă ca tulpina unui crin și blondă așa cum numai în cețurile nordului se întâlnesc femei blonde...
 E un „Intermezzo” de dragoste, un episod plin de farmec și dragoste
 Jurnal românesc de războiu Nr. 8
 Reprezentanții zilnice la orele 3 5 7 9 15

Reportaj din Cazarmă

Sunt în orașul X. Dar ce pot eu să fac despre acest oraș? Lumea mea e la. Trăesc zilele de pregătire pentru trimiteră nouilor forțe pe front, într-o cazarmă. O cazarmă militară asemănătoare cu cea în care am lăsat o parte frumusețea tinereții și am învățat să steșugul armelor.

Pe poarta păzită de un flăcău cât tur-bisericii, intră și ies într-o grabă și stare necontenită civili și ostași. Toți figurile bronzate de soare și aspre vremi. În ochi, schintela conștiinței căsești lucește viu. Să fie ochii aceiași pe care i-am văzut pe holle aurite sau în tainica tăcere a pășii, visători și plini de cântec? Aici sunt gravi, străpungători, aprinși.

Curtea cazarmei, oglindă de curățenie, răsună de cântec. Un grup de băieți, s'au îmbrățișat roată și împobesc văzduhul cu o doină. Mai încolo, un nou venit își încearcă bascul pe o băncă:

— Mă, frate-meu, parcă-i prea mare. Ai ce zici? Dacă m'o vedea vr'un rus el o să spună că n'are țara îmbrăcăminte potrivită. Mă duc să-l schimb. Acolo sunt... bună. Hai? Tii, dacă ar fi doar pe alături i-ar crește inima de durcure pentru soldatul ei...

Răniții, veniți de pe front, pășesc neștiutori, unii târându-și piciorul, alții în mâna legată la piept. Sunt veseli.

— „Ce-ți mai face păpușa?”
— „Bine, s'a mai liniștit.”

La început n'am priceput vorbele lor. În rănit și-a desenat pe legătura mâinii fațete o femeie. El păpușa lui.

— „Dar tu cum o mai duci cu piciorul?”

— „L'am întrebat azi dimineață. Ci să grăbește să mă poarte până la Odessa. D'ăia nu cade, afurisita. Nu sunt eu acolo... Fără un gorjan ca mine cum o să cadă Odessa?”

VIZITA MEDICALĂ.

Toți așteptau în rând de câte doi pe coridor sosirea medicului. Un locotenent mai în vârstă plin de zămbet, așezare pe ușă.

— „Noroc băeți, ce-i cu voi? Răniții la dreapta. Noii veniți, la stânga. Așa. Pe rând, ca la moară, la moșu' doftor. Incepe vizita:

— În trei zile ești vindecat. Iată, ți-am dat zece zile concediu! Ai destul?

— Destul, domnule locotenent. Mi s'aduc măicuții lemne pentru iarnă și-apoi iar pe front. Acum îi știu rândulala.

— Tu măi camarade nu ești bun de front. Ce dracu de ești așa de slab, că doar ești român? Soldații ceilalți râd.

— Pai, voi fi și eu bun de ceva. Ia încearcă domnule doftor.

— Pleci acasă până te-or chema altădată.

— Altul. Ah, iată un ostaș adevărat! De unde ești măi camarade?

— Oltean, domnule doftor.

— Bun de front.

Și-așa, continuă vizita medicală până la capăt. De încheiere, medicul se adresează sfătuitor ostașilor:

— Cei răniți fiți cu băgare de seamă. Odihniți-vă și raportați oridecâte ori aveți dureri mari. Voi sunteți răniți mai ușor. Trebuie să vă vindecați.

Locotenentul medic Dr. Orăzanu inspectează cu atenție dormitorul, infirmeria, cercetează ostașii bolnavi, neobosiți, zi de zi, fără ore de program, fără odihnă. Misionarismul medicului în războiu, nu cunoaște oboseala. Doctorul Orăzanu se interesează printre acești mari și sfinți apostoli ai țării.

REPARTIȚIA PENTRU FRONT.

— Drepti! Direcția biroului mobilizării, înainte: marș!

În îmbrăcăminte pestriță, surtucari lângă plugari, dar în una și aceeași disciplină a oamenilor învățați cu milităria, ne îndreptăm spre biroul mobilizării.

Aici întâlnim o cunoștință veche: Maior Nicolae Olariu. Și el ne cunoaște pe toți. Aceiași fire de camarad mai în vârstă cum l-am păstrat în inimile noastre: Merge schiopătând. O rană primită la picior în împrejurimile Odesei nu s'a vindecat încă. Ne agrăește pe nume și pentru fiecare are câte un cuvânt bun. Ba își aduce aminte de unul dintre noi, mai oacheș, care „a făcut-o de laie” pe zonă, la hotarul de apus al țării mai acum un an.

Cu o glumă și conflictul vechi, „de dinaintea răzbiului”, s'a aplanat.

Pe unii dintre noi îi recunoaște de pe frontul desrobirii Basarabiei și Transnistriei.

Se deapănă amintiri mărețe. Strânși cot la cot, ofițer și ostaș, de-asupra căroră plutea același destin al morții mari pentru Patrie și al victoriei, ei vin din lumea celor ce au uimit lumea prin eroismul lor.

Că-ți-aș da în palme, într-o organizare perfectă, soldații sunt repartizați. Din multimea pestriță de odinioară iată că a înflorit câmpul verde al detașamentului pentru front.

Căștile și baionetele scânteiau în razele roșietice ale soarelui de soare.

— Pentru onor înainte prezențați arm!

— Bună seara băeți!

— Să trăiți!

Și a mai trecut o zi de cazarmă.

Vizita M. S. Regina Mamă Elena la spitalul „Jubirea de oameni”

București, 3 (Rador). — M. S. Regina mamă Elena a vizitat Marți 30 Septembrie crt., între orele 11—13 spitalul „Jubirea

de oameni” împărțind răniților daruri. Șeful spitalului d. dr. Mamulea a primit și condus pe M. S. Regina.

Uragane puternice în Japonia și Mexico

Tokio, 3 (Rador). — Un uragan extrem de puternic s'a abătut Joi dimineața deasupra Japoniei provocând făcând numeroase victime și provocând foarte mari pagube, mai ales la liniile de cale ferată. Pagubele sunt deosebit de grave în re-

giunile Tukuoka și Saga, unde circulația trenurilor a fost complet întreruptă.

Mexico, 3 (Rador). — Regiunea Nicaragua a fost pusă în pericol de un puternic uragan. Deocamdată se gemnalează 400 morți.

Veghe în interior

Evreii și economia țării

O problemă care nu poate fi părăsită nici o clipă, până când țara își va recăpăta drepturile sale în materie economică, este problema bogățiilor naționale acaparate de evrei. Multe au fost metodele prin care s'a înstrăinat puterea de viață economică. Dintre acestea, agilitatea caracteristică evreilor, împreună cu lipsa de scrupul și corupția, au fost dintre cele mai eficiente.

Încă înainte de izbucnirea războiului marea industrie textilă evreească a căutat să-și asigure stocuri considerabile de bumbac, știind că o consecință logică a războiului este urcarea prețurilor. Cumpărând la timp materialul, câștigurile imense ce urmau să se realizeze după fabricare, constituiau neîndoios un mijloc sigur de supra îmbogățire a evreilor. Lucrul, prezentat în mare, se rezumă aci. Dar vine dela sine înțelegerea: cum se puteau aproviziona, când toate cantitățile de bumbac erau blocate? Și cu toate acestea sunt cazuri când tentativa de a se comite ilegalitatea, a fost prezentă. Evrei ca Auscher, Weisz și un oarecare Schindler au căutat combinații pentru a putea aplica metoda corupției prin diverse mijloace. Au reușit sau nu? Și, cel mai important, au fost adevărul pentru ca să se curme odată pen-

tru totdeauna primejdioasele tentative de sabotare a economiei naționale.

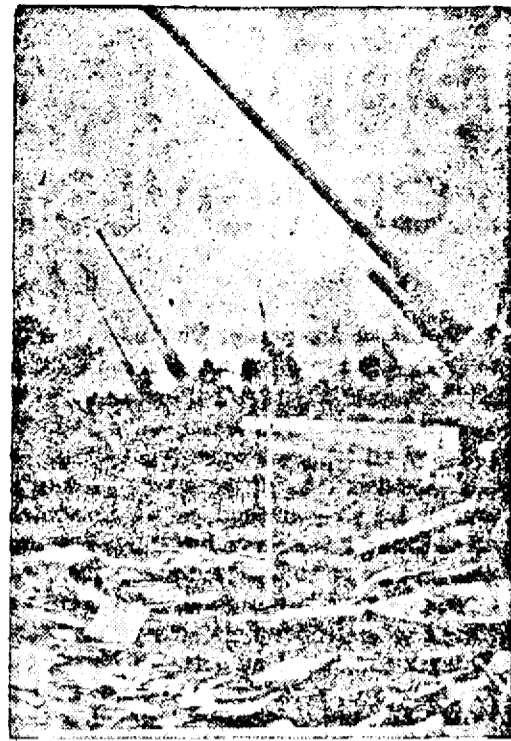
Pregătirile președintelui Roosevelt

Reorganizarea asistenței sociale americane

Washington, 3 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Președintele Roosevelt a avut o conferință cu șase dintre consilierii săi asupra diferitelor modificări ale programului de asistență socială din Statele Unite, întrucât aceste modificări au devenit necesare din cauza crizei.

Directorul oficiului federal al prevederilor sociale, a declarat, că deocamdata este imposibil să se comunice rezultatul deliberărilor, dar că ele vor fi expuse printr'un mesaj pe care președintele Roosevelt îl va adresa Congresului în cel mult o săptămână.

Nimicirea fără cruțare a armatei sovietice

Noii audieri în procesul Eugen Titeanu

București, 3 (Rador). — Eri tribunalul Ilfov a continuat audierea martorilor în procesul neregulelor de la Propagandă, pe vremea când a fost subsecretar de stat Eugen Titeanu. Procesul s'a amânat în continuare pentru 22 Octombrie.

Pentru Agricultori

În fiecare Ocol Agricol se găsesc cantități suficiente de preparate pentru prăfuitul grâului contra mătorei și tăciunului.

Astfel se găsesc:
Abavit — Neu cu prețul de 180 lei Kgr.

Careton cu prețul de 194 lei Kgr.
Pentru 100 kgr. grâu este necesar 200 gr. praf.

Prin tratarea semințelor cu aceste prafuri se asigură cultura de grâu contra mătorei și tăciunului, cari în fiecare an fac pagube foarte mari.

Indemnăm agricultorii a folosi prafurile arătate, întrucât le aduc reale foloase.

Camera de Agricultură Timisoara

De vrei avutul să-ți sporească
Și prețurile să nu crească
Și să recapteți ce-ați pierdut,
Subscrie banii la împrumut.

Cinema APOLLO

O lună festivă a mării case de filme „Terra” din Berlin

Joi, Vineri, Sămbătă

Paradisul Burlacilor

BERTA FEILER HEINZ RÜHMANN

Duminică, Luni, Marți, Miercuri

Povestiri vieneze

Hans Moser Paul Hörbiger Marte Harell

Dela 9 Octombrie — 11 Octombrie

Falsificatorii

Gersten Heiberg Rudolf Fernau

Dela 12 Octombrie — 15 Octombrie

Privighetoarea nordului

Hans Werner Karl Ludwig Diehl

Începutul reprezentațiilor 3—5—7—9.

Duminică și sârb. și la orele 11 și 3 d.m.

DIN RAIUL BOLȘEVIC

CE POVESTESC BOLȘEVICILE RĂNITE

(de reporterul nostru special)

Un orașel din nordul Finlandei, în care se făcea până mai ieri un comerț înfloritor și o industrie bogată, s'a transformat peste noapte într'un imens spital, unde se internează și se tratează soldații prizonieri sovietici. Acest oraș al răniților ruși se află într'un loc liniștit lângă mare. În spatele lui se întind imensele păduri finlandeze, împodobite cu splendide lacuri ascunse. Brazi se oglindesc în apele mării, iar cerul nesfârșit este străbătut de coloane de nouri. Pădurea finlandeză nu este așa ca cea din sud, — ea este formată din pomi mici și bătuți de vânt, cari cunosc numai o vară scurtă și fierbinte.

Răniții ruși sunt adăpostiți în școli, fabrici și edificii particulare și sunt supuși unor îngrijiri foarte atente; bolșevicii privesc — prin toate ferestrele — cu fețele lor galbene și obosite. Ei zac în paturi curate și bune, în săli bineaerisite și n'au trăit în viața lor mai bine, decât aici. Așa la e, în „raiul muncitorilor” primăvară săptămânal, — spuneau ei — abia o singură dată mâncare caldă, iar în celelalte zile mâncau pâine, pâine goală... câtă puteau. Mi se arată un kirgiz mic și brun cu labe de rus. El zace cu o schijă de obuz în picior și povestește fără muștrare de conștiință, c'ar fi împușcat pe camaradul său Dimitrii, — numai pentru singurul motiv, — de a-i lua acestuia pâinea, ce o avea asupra sa. O lume împetrită de oameni și rase se află aici. Câteodată se întâmplă, ca să ajungă vecini doi soldați sovietici, cari nu se înțeleg deloc un kirgiz și un estonian, sau un jidan și un baschir. Ei nici nu știu limba rusă. Dar acest lucru nu prezintă pentru statul sovietic, ajuns într'o încrețită, dar sigură degringoladă, vre-o importanță. Potențații dela Moscova tindeau, în a scoate acest conglomerat de popoare din ființa lor națională și a le contopi într'o mixtură internațională, făcându-le apte prin debarasarea dela ori ce sentiment etnic, pentru lupta decisivă în vederea revoluției mondiale. Se pot vedea în aceste spitale tipuri fizionomice marcante din toate districtele sovietice. Toți, fără excepție, ăla caucazianul brachicefal până la locuitorii tundrei, au aceeași privire animalică și lipsită de expresie a popoarelor fără cultură. Și astfel s'a pierdut, — sub presiunea

forțată a unei concepții de viață și lume greșită — cultura adevărată a unui stat, iar din misticismul rămas intact al rusului — a supraviețuit o teamă superstițioasă de tehnica atotstăpânitoare.

Explicația dată de un ofițer sovietic, căzut în captivitate finlandeză, ne învederează cu prisosință spectrul decăderii, ce amenință civilizația Europei. Ofițerul spune: „noi sunte tehnocrati”, cineva îl întreabă: „așa dară Dvs. vă închinați tehnicii?” „Da” răspunde ofițerul rus.

Femeile sunt mai limbuțe, decât bărbații, cărora li se oglindește teama în ochi și cari răspund cu plăcere la întrebările puse, însă ocolesc adevărul. Femeile sovietice rănite îndepineau pe front, funcțiunea de surori de caritate. Una a fost rănită de o schijă de bombă aeriană, pe când se afla în tranșee, iar alta a fost lovită grav, în timpul unei operațiuni de retragere, — executată de către unitatea sa. Într'un colț zace o ființă tânără cu fața crispată de durere și gemând are răni groaznice pe tot trupul ei. Fugind dela unitatea ei, a dat peste o mină de câmp rusească, care făcuse explozie. Din convorbirea avută cu dânsa, mi-am putut forma convingerea și explicația, că dece nu există pentru soldații sovietici în majoritatea cazurilor vre-o scăpare prin fugă sau predare, — ci numai o singură cale — moarte. Aceasta fată tânără de 18 ani, servia ca soră de caritate la o companie de femei țintase. Aceasta este o trupă specială existentă în armata sovietică, care este formată pentru lupta în pădure. Soldații acestei trupe poartă o uniformă verde și-și ocupă pozițiile în vârfulurile copacilor, de unde duc luptă de gherilă împotriva adversarului. La compania ei, povestea ostașul femeie, se aflau 7 ofițeri și 85 soldați femei. Dintre acestea au căzut 11 femei în lupte regulate, iar 37 femei au fost executate prin împușcare de către cele 3 comisari politici, care făceau parte din companie. Executarea acestor femei însă nu s'a produs deodată. Din două în trei zile cădeau câteva dintre ele sub focul nemilos al comisarilor politici, fie că făceau observații distructive sau defetiste, fie că — schițau în cursul luptelor vre-un gest de predare.

Înainte lor se aflau Finlandezii, în mij-

locul lor erau comisarii politici, iar înapoia lor se aflau drumurile de retragere — barate cu mine. — Acest lucru însă nu li s'a comunicat. Era ultimul mijloc destinat împiedecării retragerii sau a captivării. O femeie din Irkutsk poartă brațul rănit în ghips. Ea este în civilitate economista într'o fabrică. La 26 Iulie a. e. a fost adusă la cazarmă; nu făcuse nici un fel de curs pregătitor pentru funcțiunea de soră de ocrotire. Sărmana a fost îmbrăcată și urcată în tren, care a adus-o pe front. Ea nu și-a mai putut vedea nici soțul și nici copilul. Făcu mai târziu următoarea observație: „Ai mei nici nu știu, unde mă eflu acum. Cu siguranță vor crede, că sunt deținută într'o închisoare a GPU-ului”.

Ea spunea, că trupele sunt hrănite prost, iar dificultățile de aprovizionare se apropie de o adevărată catastrofă... Lângă ea zace o femeie soldat... tipul comunistei militante. Printre sprincenele ei încrunțate, străfulgera ochii fanatici ai omului, capabil la orice. I-am pus câteva întrebări, dar dânsa nu m'a învrednicit cu răspunsul ei, când a fost invitată de medic, ca să-mi răspundă, a replicat scurt și brusc, că a declarat totul la primul interogatoriu. Toate celelalte rănite tremură și se tem cumplicit de ea. O rutenică tânără privește îngrozită spre noi. Și ea are, ca toate celelalte femei prizoniere, cu excepția caucazianei brune și plină de temperament, aceeași privire lipsită de voință a dobitoacelor, care au trăit mereu sub acelaș cnut.

„Ea ne va trăda tovarășului Tschitschikof” și atunci numai eșim în veci și vecilor din morga”.

Și este într'adevăr foarte interesantă constatarea, — ce o facem, — văzând imperecherea ciudată dintre puterea de expansiune a Sovietelor — pe scena mondială, cu teama lor nebună — pe frontul intern, care a condus în acest mod spre acel cap de Ianus cu poziția sa de enigma de nedeslegat până în anul 1941, pentru toată lumea civilizată.

Comunicatul

Marelui Stat Major din 22 Septembrie 1941 cu privire la camuflajul luminilor la autovehicule

Marele Stat Major constatând că numărul de accidente de circulație petrecute în orele de întuneric a crescut în mod îngrijorător, din cauza camuflajului defectuos aplicat la farurile autovehiculelor și din cauză că se circulă cu viteză prea mare în raport cu vizibilitatea redusă, dispune următoarele:

1. Absolut toate luminile exterioare ale autovehiculelor, trebuiesc camuflate, adică: farurile de tot felul, proiectoarele, luminile de poziție și becul care luminează numărul de ordine.

2. Farurile se vor camufla după cum urmează:

a) Farurile care nu sunt îngropate în aripi se camuflază numai prin acoperirea cu huse de piele, mușama sau postav.

b) Farurile îngropate în aripi și care nu se pot acoperi cu huse, se camuflază prin aplicarea în spatele geamurilor a unei plăci de tablă sau carton de forma ramei farului.

3. Se oprește cu desăvârșire camuflarea farurilor prin vopsire, sau prin aplicarea de hus de pânză și fol de hârtie colorate, care sau dovedit a nu răspunde scopului urmărit.

4. Ferestruica de lumină nu poate fi în nici un caz mai mare decât $\frac{1}{2}$ cm. ea va fi acoperită cu o hârtie de celofan albastră și va fi astfel aplicată, încât lumina care o străbate, să nu se astearnă pe pământ, decât până la o distanță de cel mult 8 m. în fața mașinii.

5. Deoarece prin acoperirea cu celofan albastru a ferestruicii de lumină, vizibilitatea este cu mult mai redusă, se permite a se circula în permanență cu faza mare de lumină normală; această lumină va fi însă oprită de a se proiecta în sus.

7. Stopul se va aprinde numai prin acționarea frânel de picior.

8. Luminile de poziție de 4 cm. 5 mm. când sunt de formă dreptunghiulară, sau 2 cm. diametru când sunt rotunde.

9. Prezentele instrucțiuni intră în vigoare dela data de 26 Septembrie 1941 orele 18.

Organele însărcinate cu controlul circulației pe tot cuprinsul țării au primit dispozițiuni în acest sens. Contravenienții vor fi trimiși în judecata Curților Marțiale, conform prevederilor legii de apărare pasivă.

Pentru conformitate: Șeful Biroului M. O. N. T. Ioșif Fildan.

S P O R T

Footballul școlar la Timișoara

CAMPIONATUL LICEULUI „C. D. I.”

Ieri p. m. la ora 3 s'a disputat pe „Progresul” matchul de foot-ball clasele V.-b și VII litere.

Matchul s'a terminat în favoarea V.-b. care a dispus de cl. VII lit. cu

Victoria a fost binemeritată, cl. arătând un joc superior. Toate atle clasei VII s'au năruit în fața excepționalului half centru Ghiuviță II, jucător de

D. Mustață a condus incontestabil pările:

Cl. V.-b.: Drăcea — Boca, Galetaru, Nicolescu, Ghiuviță II, Pop Gh. — Boroancă, Băcican, Chiru și Coroiu.

Cl. VII litere: Porumb — Negruș, Pușcariu — Codrea, Crăciun, Onocă, Bău, Chioreanu, Marcu, Jioman, neanu.

Gei mai buni: Galetaru, Pop Ghiuviță II, Julean și Chiru dela cl. V. dela învingi apărarea, Crăciun și Ma ORA 5 p. m.

Al doilea match a fost între clasă științe și V.-a.

Invingătorii au dominat dela început matchului și au învins net cl. V.-a cu rul 8:0 (3:0).

D. Negreanu a condus formațiile:

Cl. VII Științe: Drincean — Corbuzia — Malet, Mustață, Iancu — Pot

Coregan, Rugină II, Mioc I și Petcu

Cl. V.-a: Pârvan — Teodic, Nov

Lăpădat, Fericianu, Yuga — Laicu, gu, Borlovan II, Roșu, Bote.

S'au remarcat: Ceregan, Mioc I și

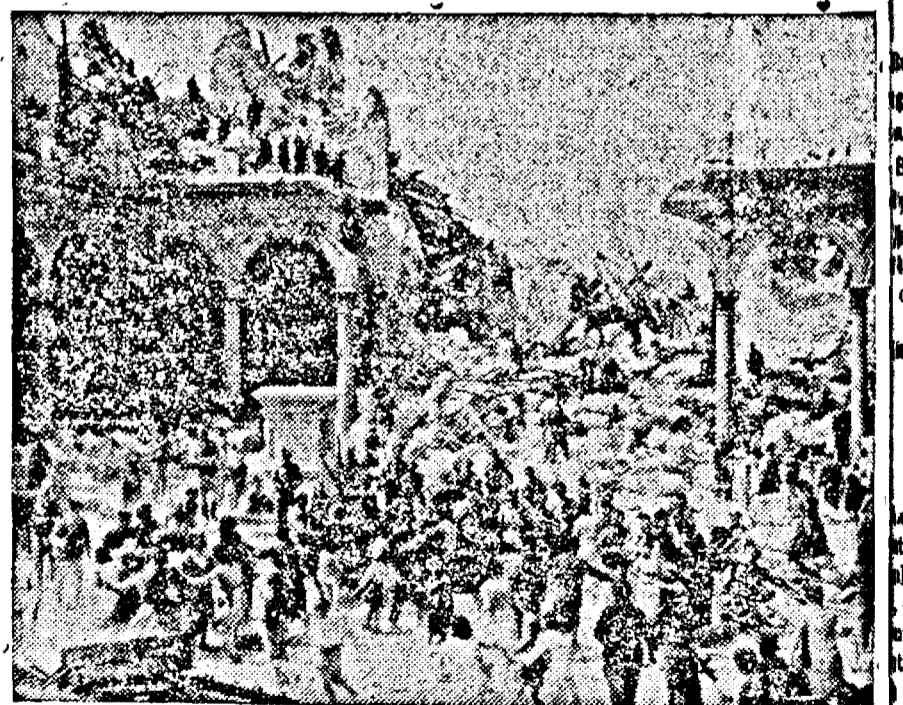
tață dela învingători, iar dela înving

dic, Novac și Fericianu.

Sport-Foto-O
Articole sportive,
tinent bogat și
A. M. MÜLLER
Timișoara I., Str. Solderer No. 11
Sucursala IV., Bul. Berthelot No. 10 Tel.

LA CINEMA THALIA

UN FILM DE PROPORȚII GIGANTICE!

ALCAZAR

cu MIREILLE BALIN FOSCO GIACHETTI
O pagină de sguduitor sacrificiu din istoria afirmării Spaniei naționale
O inscenare de un dinamism uluitor.

Inceputul reprezentațiilor: 3-5-7-9 Dumineca și Sărbători la orele 11

ULTIMA ORĂ

America în războiu

Deschiderea focului în cele șapte mări

New-York, 3 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Associated Press reproduce un discurs pronunțat la Los Angeles de senatorul Wheeler, în care el a declarat că în numele apărării naționale America de Nord a deschis focul în cele șapte mări.

Oratorul a afirmat că guvernul unui singur om, folosindu-se de ideile relative la democrație și pace, au împins Statele Unite până la marginea prăpastiei. Acțiunea actuală a Statelor Unite nu este îndreptată împotriva național-socialismului ci reprezintă un stadiu al tendințelor de a se institui în Statele Unite o adevărată dictatură.

NEW-YORK, 2. (Rador). — Corespondentul agenției DNB reproduce după Associated Press declarația făcută de d. Knox ministrul marinei, că, cuvântul „convoin” este depășit pentru a caracteriza activitatea flotei americane.

EFFECTIVUL ACTUAL AL ARMATEI NORD-AMERICANE

New-York, 2. (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

D. Stimson ministrul de războiu într-o declarație făcută presei a arătat că efectivul actual al armatei nord-americane este de 1,382.000 oameni, — anunță „Associated Press”.

Cu aceeași ocazie a precizat că nu se examinează un proiect de lege care să prevadă reducerea efectivului armatei nord-americane pentru că în schimb să se poată pune material de războiu la dispoziția Angliei și Sovietelor.

Dimpotrivă, a declarat ministrul de războiu al Statelor Unite, armata nord-americană are azi misiunea de a apăra nu numai continentul american ci și un mare număr de baze situate afară de frontierele Statelor Unite. Este necesar ca aceste baze să aibă chiar în timp de pace garnizoane cu efective de război

pertru a putea fi astfel puse la adăpost de orice surprize.

UN NOU DETAȘAMENT AMERICAN A DEBARCAT ÎN ISLANDA

AMSTERDAM, 3 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Serviciul britanic de informații a anunțat Miercuri seara că un nou detașament detul de important, de trupe americane a debarcat în Islanda.

Asasinul Colette a dat sat Mareșalului Petain o cerere de grațiere

Paris, 3. (Rador). — Corespondentul Agenției DNB anunță că asasinul Colette condamnat la moarte pentru atentatul săvârșit contra d-lor Laval și Deat, a adresat mareșalului Petain o cerere de grațiere.

O nouă mare victorie japoneză

Tokio, 3. (Rador). — Agenția anunță de pe frontul din Hunan noua ofensivă deslănțuită în regiunea fluviului Galben, trupele japoneze încercuit o armată chineză de oameni.

Un prelat american se ridică împotriva dlui Roosevelt

Nu există libertate religioasă în Soviete

NEW-YORK, 3. (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică: „Associated Press” anunță că episcopul Methodist Raymond Wade din Detroit a trimis președintelui Roosevelt o telegramă în care protestează împotriva declarației sale cu privire la libertatea religioasă ce ar exista în Rusia Sovietică.

Episcopul califică declarația președintelui Roosevelt drept o mistification bazată pe neadevăr. Prevederile rei constituției nu înseamnă nimic și precizează episcopul, — dacă sunt confirmate de fapte. Multe preoților și închiderea și violarea șurilor de rugăciuni din Rusia Sovietică, precizează care este atitudinea sa față de biserică.

Moscova și Leningradul atacate de avioanele germane

Groznicile incendii au izbucnit în centrul orașelor

BERLIN, 3. (Rador). — Și în noaptea de 1—2 Octombrie, Moscova a fost atacată de avioanele germane de luptă.

Mai multe incendii au fost observate la obiectivele de război importante din centrul orașului.

În aceeași noapte a fost bombardată cu succes și Leningradul, unde s'au înregistrat lovituri în plin asupra instalațiilor militare.

Mai multe incendii au izbucnit în centrul orașului și în cartierele de sud.

A treia aniversare a Sudetilor

Cuvântarea Gauleiterului Henlein

Berlin, 3 (Rador). — Țara sudetilor a sărbătorit Miercuri, prin ceremonii fără fast a treia aniversare de la eliberarea sa.

La Eger d. Henlein, în fața mai multor mii de persoane, a pronunțat o cuvântare.

Oratorul a amintit vizita pe care Fuehrerul a făcut-o la Eger, subliniind că a realizat unul dintre idealurile generațiilor

trecute. Gauleiterul a declarat că germanii sudeti sunt credincioși Reichului, ei înțelegând să meargă alături de poporul german pe calea istorică aleasă de Reich. În partea finală a cuvântării sale, d. Henlein a afirmat recunoștința sudetilor față de Fuehrer, cel mai mare om de stat al istoriei.

Situația militară a Angliei

Anglia nu poate debarca pe continent

Stockholm, 2. (Rador). — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Redactorul militar al ziarului canadian Tronto Globe and Mail, d. Raede, se ocupă în ziarul Daily Mail din Londra cu situația militară a Angliei.

Cum se poate imagina o victorie britanică, se întreabă el.

Toți experții militari sunt unanimi în credință că o ofensivă engleză pe continent nu ar putea lua sfârșit decât printr-o catastrofă. Anglia nu este în măsură să creeze o armată destul de puternică pentru a combate puterile europene pe picior de egalitate.

În legătură cu speranțele britanice de a înfrânge Germania prin blocadă, Raede observă că aceasta trebuie să rămână fără efect dacă victoriile germane continuă în răsărit.

O victorie germană asupra armatelor sovietice ar face fără obiect departamentul britanic pentru războiul economic.

Raede mai arată că se pun prea mari speranțe de către unii experți britanici în bombardierile cu raza de mare acțiune, căci apărarea germană la sol se adaptează cu tot mai mult succes la tactica atacurilor aeriene.

Lupta contra comunismului

Victorii italiene la est de Ni

Nouii bombardamente asupra Moscovei și Leningradului

Berlin, 3. (Rador). — Dela Cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Pe frontul de est operațiile continuă după planul prevăzut:

Tupele italiene, în cursul încercuirii

și nimicirii forțelor sovietice a făcut delă 28 la 30 Septembrie la est de Ni-pru mai mult de 8000 prizonieri. Inamicul a suferit pierderi sângeroase.

Pe frontul Careliei au cucerit eri, înaintând cu îndrăzneală delă sud și de la

vest, orașul Petroskoje (Petrosavodsk) capitala Careliei de est, orașul situat în malul apusean al lacului Onega.

Avioane de luptă au bombardat în noaptea trecută instalațiile militare delă Moscova și Leningrad.